एनसेललाई....

सेवा प्रदायकले पेश गरेको महसुल दर दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४२ बमोजिम स्वीकृत गरेको छ । नेपाल टेलिकमको अन्तर्राष्ट्रिय आउटगोइङ कलको पल्स अवधि ६० सेकेन्ड बनाउने प्रस्ताव पनि स्वीकृत भएको छ, जसले छोटो कल गर्ने ग्राहकको खर्च बढाउने देखिन्छ ।

यो निर्णय यस्तो बेला आएको छ, जब टीएससी र सपोर्ट एण्ड मेन्टेनेन्स शुल्क विभाजनसम्बन्धी इन्टरनेट सेवा प्रदायकको रिट सर्वोच्च अदालतबाट खारेज भइसकेको छ र ठूला करदाता कार्यालयले बक्यौता कर भुक्तानीका लागि सूचना जारी गरेको बताइन्छ । इन्टरनेट सेवा प्रदायक संघका पदाधिकारीले सार्वजनिक रूपमै इन्टरनेट शुल्क ठूलो मात्रामा बढ्न सक्ने बताइरहेका बेला प्राधिकरणले कुन लागत विश्लेषणका आधारमा महसुल स्वीकृत गर्यो, स्वीकृत दर पहिलेको भन्दा कति फरक छ र त्यसले करिब ३३ लाख ब्रोडब्यान्ड प्रयोगकर्तामाथि कति भार पार्छ भन्ने विवरण सार्वजनिक गरिएको छैन ।

विगतमा उपभोक्ताबाट उठाउनुपर्ने कर नउठाउनु कम्पनीको व्यावसायिक निर्णय थियो । अदालतले कानुनको व्याख्या गरेपछि त्यसको भार ग्राहकमाथि सार्ने बाटो नियामकले खोलिदिनु उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७५ र प्रतिस्पर्धा प्रवर्द्धन तथा बजार संरक्षण ऐन, २०६३ को मर्मअनुकूल हुन्छ कि हुँदैन भन्ने गम्भीर प्रश्न छ ।

नेतृत्व र सञ्चालक समितिको वैधतामाथि प्रश्न

यी निर्णयसँगै प्राधिकरणको नेतृत्वमाथि पहिल्यैदेखि उठिरहेका प्रश्न फेरि चर्चामा आएका छन् । अध्यक्ष छनोट समिति कानुनले तोकेको संरचनाअनुसार गठन भएको थियो कि थिएन, सञ्चालक समितिका सदस्य कानुनले तोकेको निकायबाट नियुक्त भएका हुन् कि होइनन् भन्ने प्रश्नको स्पष्ट जवाफ अझै आएको छैन । यदि सञ्चालक समितिको गठनमै कानुनी त्रुटि छ भने त्यसले गरेका अर्बौंको दायित्व, अनुमतिपत्र र महसुलसम्बन्धी निर्णयको वैधानिकतामाथि समेत प्रश्न उठ्न सक्छ ।

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ ले प्राधिकरणलाई सेवा प्रदायकको नियमन मात्र होइन, उपभोक्ताको हित संरक्षण र स्वस्थ प्रतिस्पर्धा कायम गर्ने जिम्मेवारी पनि दिएको छ । एउटा कम्पनीलाई तीन वर्षअघि नै अनिश्चिततामा धकेल्ने र अर्कोतिर उपभोक्तामाथि भार थपिने निर्णयको आधार सार्वजनिक नगर्ने नियामकले सन्तुलित भूमिका निर्वाह गरेको भन्न सकिँदैन । प्राधिकरणले एनसेलको भविष्यबारे स्पष्ट र पारदर्शी मार्गचित्र, स्वीकृत महसुलको लागत विश्लेषण र आफ्नै सञ्चालक समितिको कानुनी आधार तत्काल सार्वजनिक गर्नुपर्ने देखिन्छ । अन्यथा यो विवाद केवल दूरसञ्चार क्षेत्रमा सीमित रहने छैन, यसले मुलुकको लगानी वातावरण र सुशासनप्रतिको विश्वासलाई नै असर गर्नेछ ।

संघीय...

उद्देश्यले अरूलाई उक्साउनसमेत नहुने व्यवस्था गरिएको छ । । साथै यस दफा विपरीत कार्य गरी कुनै सार्वजनिक, सरकारी वा निजी सम्पत्तिमा क्षति पुर्‍याएमा वा कुनै पदाधिकारीलाई शारीरिक वा मानसिक क्षति पुर्‍याएमा त्यस्तो निजामती कर्मचारीलाई विभागीय कारबाही गरी क्षतिपूर्तिसमेत भराइने व्यवस्था गरिएको छ ।

त्यसैगरी कर्मचारीले निजामती कर्मचारीले कुनै पनि राजनीतिक पदका लागि हुने निर्वाचनमा भाग लिन, प्रचारप्रसार गर्न, जुलुसमा भाग लिन, चन्दा दिन वा कसैका लागि मत माग्न वा निर्वाचनमा कुनै प्रकारको प्रभाव पार्न नहुने व्यवस्था गरिएको छ । प्रचलित कानूनबमोजिम मताधिकार प्रयोग गर्न भने रोकिएको छैन । सेवाग्राहीप्रतिको व्यवहार शिष्ट हुनुपर्नेछ । निजामती कर्मचारीले आफ्नो कामसँग सम्बन्धित सेवाग्राहीप्रति शिष्ट, मर्यादित तथा समान किसिमको व्यवहार गर्नुपर्ने र सेवाग्राहीको कामसँग सम्बन्धित विषय, प्रक्रिया र काम सम्पादन गर्न लाग्ने समयसमेतको स्पष्ट जानकारी सेवाग्राहीलाई यथासमयमा गराउनुपर्ने व्यवस्था गरिएको विधेयकमा उल्लेख गरिएको छ ।

विधेयकको दफा ६ मा श्रेणी र तह तोकिएको छ । जसअनुरूप राजपत्राङ्कित विशिष्ट चौधौं तहसम्म व्यवस्था गरिएको छ । राजपत्रांकित विशिष्ट अधिकृत चौधौँ तह, अधिकृत तेह्रौँ तह, अधिकृत बाह्रौँ तह, अधिकृत एघारौँ तह, अधिकृत दशौँ तह, अधिकृत नवौँ तह, अधिकृत आठौँ तह, अधिकृत सातौँ तह र अधिकृत छैटौँ तहलाई अधिकृतस्तरको दर्जा दिएको छ । सहायक पाँचौँ तह, चौथो तहदेखि मुनिलाई सुब्बादेखि कार्यालय सहयोग भनी उल्लेख गरेको छ । राजपत्राङ्कित विशिष्ट श्रेणीका कर्मचारी अन्तर्गत अधिकृत चौधौँ तहका निजामती कर्मचारी मुख्य सचिव हुने र उनको कार्यकाल दुई वर्ष रहने छ भने अधिकृत तेह्रौँ तहका निजामती कर्मचारी सचिव हुने र उनको कार्यकाल तीन वर्षको हुने उल्लेख गरिएको छ ।

विधेयकको दफा ५ ले संघीय निजामती सेवाअन्तर्गत ११ वटा सेवाको व्यवस्था गरेको छ । सो दफामा संघीय निजामती सेवा अन्तर्गत (क) नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्यांक सेवा, (ख) नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा, (ग) नेपाल कृषि सेवा, (घ) नेपाल न्याय सेवा, (ङ) नेपाल परराष्ट्र सेवा, (च) नेपाल प्रशासन सेवा, (छ) नेपाल लेखापरीक्षण सेवा, (ज) नेपाल वन सेवा, (झ) नेपाल विविध सेवा, (ञ) नेपाल शिक्षा सेवा र (ट) नेपाल सूचना प्रविधि सेवा गरी एघार वटा सेवा रहने व्यवस्था गरिएको हो । एघार वटा सेवामा रहने समूह तथा उपसमूह नियमावलीमा तोकिने बताइएको छ । तेह्रौँ तहसम्म नै सेवा विशिष्टीकरण गर्ने प्रयोजनका लागि नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा, नेपाल कृषि तथा वन सेवा, नेपाल न्याय सेवा, नेपाल परराष्ट्र सेवा, नेपाल प्रशासन सेवा र नेपाल लेखापरीक्षण सेवा रहने गरी छ वटा सेवामा समूहीकरण (क्लस्टर) गरिएको छ ।

तलब, भत्ताको व्यवस्था भने निजामती कर्मचारीले कार्यालयमा हाजिर भएको दिनदेखि तलब, भत्ता पाउने सम्बन्धी व्यवस्था स्पष्ट गरिएको छ । राष्ट्रिय किताबखानामा रहेको कर्मचारी सूचना प्रणालीको विवरण अद्यावधिक नभएको अवस्थामा र तलब प्रतिवेदन पारित नगराई निजामती कर्मचारीलाई तलब भुक्तानी गर्न नहुने । त्यसरी तलब भुक्तानी गर्ने पदाधिकारीबाट असुलउपर गरिने उल्लेख गरिएको छ । प्रत्येक निजामती कर्मचारीले एक वर्षको सेवा अवधि पूरा गरेपछि एक दिनको तलब बराबरको रकम तलब वृद्धि पाउने छन् । कुनै निजामती कर्मचारीको तलब वृद्धि रोक्का भएकोमा सो तलब वृद्धि कुन मितिदेखि फुकुवा हुने हो सो कुरा सम्बन्धित अधिकारीले लिखित रूपमा जनाई अभिलेख राख्नुपर्ने व्यवस्था स्पष्ट गरिएको छ ।

विधेयको दफा ५७ मा निजामती कर्मचारीले ६० वर्ष उमेर पूरा भएपछि अनिवार्य अवकाश पाउने व्यवस्था गरिएको छ ।

५५ वर्ष पूरा उमेर भएको वा सेवा अवधि ३० वर्ष पूरा भएको निजामती कर्मचारीले अनिवार्य अवकाश पाउनेछन् । राजपत्राङ्कित विशिष्ट श्रेणीका निजामती कर्मचारीको हकमा दफा २४ बमोजिमको पदावधि वा उपदफा (१) बमोजिमको उमेरमध्ये जुन आधारमा पहिले अवकाश हुने हो, सोही आधारमा अनिवार्य अवकाश हुनेछ । ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत ५५ वर्ष पूरा उमेर भई अवकाश हुने कर्मचारीको यो ऐन प्रारम्भ हुनुअघि प्रचलित कानुनबमोजिम कायम रहेको अनिवार्य अवकाशको उमेरको हद पूरा गर्न बाँकी रहेको अधिकतम तीन वर्ष सेवा अवधि निवृत्तिभरण प्रयोजनको लागि गणना गरिने बताइएको छ । यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत दफा २४ बमोजिमको सेवा अवधि पूरा गरेका निजामती कर्मचारीको निवृत्तिभरण प्रयोजनका लागि सो पदको बाँकी अवधि थप गरी अवकाश दिइनेछ । तर पदावधि नसकिँदै ५८ वर्ष उमेर पूरा भई अवकाश हुने भएमा ५८ वर्ष पूरा हुने अवधिसम्मको सेवा अवधि थप हुने व्यवस्था गरिएको छ ।

स्वैच्छिक अवकाशको हकमा निजामती कर्मचारीले जुनसुकै बखत राजीनामा दिई स्वैच्छिक अवकाश लिन सक्ने छ । निवृत्तिभरण पाउने अवस्था र ५५ वर्ष उमेर पूरा भएका निजामती कर्मचारीले नेपाल सरकारद्वारा नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित सूचनामा तोकिएको अवधिभित्र सोही सूचनामा उल्लिखित सर्तको अधीनमा रही स्वैच्छिक अवकाश लिन सक्ने छ । यसरी स्वैच्छिक अवकाश लिने कर्मचारीको ६० वर्ष उमेर ननाघ्ने गरी बढीमा पाँच वर्षसम्म सेवा अवधि थप गरी निवृत्तिभरणका लागि जम्मा सेवा अवधि कायम गर्नुपर्ने छ ।

तर दरबन्दी मिलान हुन नसकी फाजिलमा परेको वा नेपाल सरकारलाई आवश्यक नभएका पदमा कार्यरत कर्मचारीको हकमा छुट्टै सर्त र सुविधा तोकी नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी स्वैच्छिक अवकाशका लागि निवेदन माग गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको विधेयकको दफा ६० मा उल्लेख गरिएको छ । त्यसैगरी २० वर्ष वा सोभन्दा बढी अवधि सेवा गरेको निजामती कर्मचारीले अवकाश पाएमा वा राजीनामा स्वीकृत गराई पदबाट अलग भएमा वा भविष्यमा सरकारी सेवाको निमित्त अयोग्य नठहरिने गरी पदबाट हटाइएमा निजामती कर्मचारीले पाउने निवृत्तिभरण रकम सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ ।

कुनै निजामती कर्मचारीको सेवामा छँदै मृत्यु भएमा निजको मृत्यु भएको सात वर्षसम्म र निवृत्तिभरण पाउन थालेको सात वर्ष नपुग्दै मृत्यु भएमा सात वर्ष पुग्न बाँकी अवधि निजले इच्छाएको व्यक्ति वा निजको परिवारका सदस्यलाई पारिवारिक निवृत्तिभरण र उपदान प्रदान गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ । जसले कर्मचारीको परिवारलाई राहत हुने देखिन्छ ।

न्यायपालिकाको...

विज्ञप्ति आयो, प्रहरी महानिरीक्षक आएर प्रधानन्यायाधीशसँग भेटे–र विषय त्यत्तिमै सकियो ? नेपाल प्रहरीका महानिरीक्षक दानबहादुर कार्कीले प्रधानन्यायाधीश शर्मासँग भेट गरेको पुष्टि भएको छ । भेटको विषय सार्वजनिक रूपमा पूर्ण रूपमा खुलाइएको छैन । यो भेट जबरालाई 'सुरक्षा खतरा' भन्दै नियन्त्रणमा लिएपछि र सर्वोच्चको पूर्ण बैठकले त्यस घटनामा आपत्ति जनाएपछि भएको थियो ।

त्यस भेटमा के भयो ? के आईजीपीले घटनाको स्पष्टीकरण दिए ? के सर्वोच्चले प्रश्न गर्‍यो ? के भविष्यमा यस्ता घटना नदोहोरिने प्रतिबद्धता भयो ? जनताले यी प्रश्नको उत्तर खोजिरहेका छन् ।

के दुवै पक्ष भित्रैदेखि कमजोर छन् ?

यहीँबाट शीर्षकको प्रश्न जन्मिन्छ–के चोलेन्द्र र मनोज साँच्चै भित्रैदेखि कमजोर छन् ? यसलाई तथ्यका रूपमा निष्कर्ष निकाल्न सकिँदैन । तर उनीहरूको सार्वजनिक व्यवहारले यस्तो प्रश्न उठ्ने ठाउँ भने दिएको छ । यदि चोलेन्द्रमाथि प्रहरीले गैरकानुनी रूपमा कारबाही गरेको हो भन्ने विश्वास छ भने उनले कानुनी चुनौती दिन सक्छन् । यदि सर्वोच्च अदालतले सरकारको कार्यप्रति गम्भीर आपत्ति जनाएको हो भने अदालतसँग संवैधानिक उपचारका बाटा छन् ।

यदि वर्तमान प्रधानन्यायाधीश आफ्नो पद, अदालतको स्वतन्त्रता वा न्यायाधीशहरूको सुरक्षा सम्बन्धमा गम्भीर चिन्तित छन् भने त्यसको संस्थागत समाधान खोज्ने जिम्मेवारी पनि नेतृत्वकै हो । तर अहिले देखिएको तस्बिरमा प्रश्न धेरै छन्, परिणाम कम ।

योग्यताको विवाद र मौनताको प्रश्न

मनोजकुमार शर्माको नियुक्तिलाई लिएर विगतदेखि नै योग्यता र वरिष्ठतासम्बन्धी बहस हुँदै आएको छ । उनको सर्वोच्च अदालतको न्यायाधीश नियुक्तिलाई चुनौती दिने रिट सर्वोच्च अदालतले पहिले नै खारेज गरेको तथ्य पनि छ । त्यसैले उनलाई 'अयोग्य' भनेर निष्कर्ष निकाल्नु कानुनी रूपमा उचित हुँदैन । तर २०२६ मा उनलाई प्रधानन्यायाधीश नियुक्त गर्दा वरिष्ठता क्रममा उनी चौथो स्थानमा थिए र वरिष्ठता मिचिएको भन्दै न्यायिक क्षेत्रमा आलोचना भएको सार्वजनिक अभिलेख छ । यही पृष्ठभूमिका कारण अर्को प्रश्न उठ्छ–के पदको असुरक्षाले न्यायिक नेतृत्वलाई राज्यका अन्य निकायसँग कठोर रूपमा प्रश्न गर्न कमजोर बनाउँछ ? यसको उत्तर अनुमानबाट दिन सकिँदैन ।

तर न्यायपालिकाको स्वतन्त्रताको वास्तविक परीक्षा यही हो–प्रधानन्यायाधीशले आफ्नो पदको भविष्यभन्दा संविधान र संस्थाको भविष्यलाई प्राथमिकता दिन सक्छन् कि सक्दैनन् ?

जनताको सेवा कि लगातार बैठक ?

न्यायाधीशहरूको पूर्ण बैठक आवश्यक हुन सक्छ । तर सर्वोच्च अदालतको मुख्य काम मुद्दा सुनुवाइ र न्याय प्रदान गर्नु हो । आज नागरिक मुद्दाको पेसी कुर्दै छन् । वर्षौं पुराना विवादको समाधान पर्खिरहेका छन् । अन्तरिम आदेशको प्रतीक्षामा रहेका छन् । न्यायाधीशका रिक्त पदले अदालतको क्षमता प्रभावित गर्छ । यस्तो अवस्थामा लामो पूर्ण बैठक, विज्ञप्ति र आन्तरिक छलफलले जनताको न्याय कहिले सुनिश्चित गर्छ ? पूर्ण बैठक गलत होइन । तर पूर्ण बैठकको परिणाम देखिनुपर्छ ।

न्यायाधीशहरूले प्रश्न उठाए भने त्यसको संस्थागत निष्कर्ष आउनुपर्छ । सुरक्षाको समस्या छ भने सुरक्षा सुधारिनुपर्छ । प्रहरीले गलत गरेको हो भने कानुनी परीक्षण हुनुपर्छ । अदालतभित्र बिचौलिया छन् भने अनुसन्धान हुनुपर्छ । न्यायाधीश नियुक्ति रोकिएको छ भने प्रक्रिया अघि बढ्नुपर्छ । अन्यथा नागरिकले प्रश्न गर्नेछन्, अदालत जनताको न्यायका लागि हो कि अदालतभित्रकै समस्या छलफल गर्न ?

अब सार्वजनिक सरोकारको प्रश्न

यदि सम्बन्धित व्यक्तिले कानुनी उपचार खोज्दैनन् भने सार्वजनिक सरोकारको प्रश्न पनि उठ्न सक्छ । तर त्यस्तो रिट कुनै व्यक्तिको पक्ष लिन होइन–भोलि कुनै पनि नागरिकलाई राज्यले कानुनी प्रक्रिया नअपनाई नियन्त्रण गर्न नसकोस् भन्ने सिद्धान्तका लागि हो । आज चोलेन्द्र हुन् । भोलि अर्को पूर्वन्यायाधीश हुन सक्छन् । पर्सि कुनै पत्रकार, व्यवसायी, अभियन्ता वा सामान्य नागरिक हुन सक्छ । कानुन व्यक्तिको हैसियत हेरेर बदलिँदैन ।

अब मौन बस्ने समय होइन

नेपाल प्रहरीसँग घटनाको स्पष्ट विवरण हुनुपर्छ । सरकारसँग स्पष्ट कानुनी आधार हुनुपर्छ । सर्वोच्च अदालतसँग स्पष्ट संस्थागत प्रतिक्रिया हुनुपर्छ । र सम्बन्धित व्यक्तिसँग उपलब्ध कानुनी उपचार प्रयोग गर्ने अधिकार छ । प्रहरीले यदि चोलेन्द्रविरूद्ध कुनै अपराधको प्रमाण राखेको छ भने त्यसलाई कानुनी प्रक्रियामा प्रस्तुत गर्नुपर्छ । यदि कुनै अपराध छैन र केवल सुरक्षा खतरा थियो भने त्यो कुरा स्पष्ट रूपमा भन्नुपर्छ । अहिले सार्वजनिक रूपमा आएको जानकारीमा प्रहरीले आपराधिक अभियोग सार्वजनिक गरेको छैन र 'सुरक्षा खतरा'को आधार बताएको छ ।

यही अस्पष्टता लामो समय रह्यो भने समस्या व्यक्ति चोलेन्द्रको मात्र रहँदैन । समस्या राज्यको विश्वसनीयताको हुन्छ । र त्यसैले आजको सबैभन्दा महत्वपूर्ण प्रश्न यही हो–के चोलेन्द्र र मनोज साँच्चै भित्रैदेखि कमजोर भएका हुन्, कि उनीहरूलाई बलियो बनाउने संस्थागत कानुनी संरचना नै कमजोर हुँदै गएको हो ? यसको उत्तर आरोपले होइन, कानुनी प्रक्रिया, पारदर्शिता, न्यायिक आदेश र व्यवहारले दिनुपर्नेछ । किनकि न्यायपालिका कमजोर भयो भने हार चोलेन्द्रको हुँदैन । हार मनोजको पनि हुँदैन । हार हुन्छ–नेपालको कानुनी शासनको ।

काभ्रेमा...

कागजात, तिरो तिरेका रसिद र भोगचलनको प्रमाण दिनसकेका थिएनन् ।

साथै, सरकारी श्रेस्तामा उक्त जग्गगा वन र पर्ती उल्लेख गरी जोताहा, सहीछाप, प्रमाण संकेत र मोहीको व्यहोरा महल समेत खाली रहेको र फिल्डमा पनि रूख तथा बुट्यानले ढाकिएको पाइएको थियो । सोही कारण मालपोत कार्यालयले व्यक्तिगत मागदाबी नपुग्ने ठहर गरी उक्त जग्गा विरहमा पर्ती वनबाट रोक्का उल्लेख गरी तामेलीको आदेश गरेको कागजातमा देखिएको छ ।

यसैगरी, भूमि प्रशासन निर्देशिका, २०८१ बमोजिम पनि उक्त जग्गा व्यक्तिको हुनै नसक्ने भूमिसम्बन्धी जानकारहरू बताउँछन् ।

भूमि प्रशासन निर्देशिका, २०८१ मा 'नापी क्षेत्रीय किताबमा जग्गाधनी र मोही महल खाली भई विरहमा भीर, पहरा, खोल्सी, आवाल, बेलायक वा अन्य कुनै अर्थ आउने व्यहोरा उल्लेख भएको जग्गा र नेपाल सरकारले दर्ता गर्न नमिल्ने भनी तोकेको जग्गाको छुट जग्गा दर्ता गर्न दाबी परेमा त्यस्तो दाबी निवेदनमा प्रचलित कानुनको निर्दिष्ट गरेका कारण वा पुष्ट्याइ उल्लेख गरी निर्णय पर्चाबाट त्यस्तो निवेदन खारेज गर्नु पर्नेछ' भन्ने उल्लेख छ ।

कानुन व्यवसायीहरूका अनुसार, विगतमा दर्ता नभई वन र पर्ती ठहरिएको २५ वर्षपछि सोही जग्गा पुनः छुट दर्ता माग गरी छ जना चिमोरियामध्ये दुई जना ठण्डिराज र केदार राजले निवेदन दिनु नै कानुनविपरीत हो । कानुनविपरीत परेको त्यस्तो निवेदन भूमि प्रशासन निर्देशिका, २०८१ बमोजिम मालपोत कार्यालयले तत्कालै खारेज गर्नुपर्ने थियो ।

यसैगरी, वन ऐन, २०७६ बमोजिम पनि रूख र बुट्यानसहितको उक्त पर्ती जग्गा व्यक्तिको हुनै नसक्ने कानुन व्यवसायीहरू बताउँछन् । वन ऐन, २०७६ मा 'वन भन्नाले पूर्ण वा आंशिक रूपमा रूख वा बुट्यानले ढाकिएको क्षेत्र' सम्झनुपर्छ भन्ने उल्लेख छ ।

उक्त जग्गा पनि रूख तथा बुट्यानले ढाकिएको र दुईतिर वन क्षेत्रसँग जोडिएको जग्गा हो । सोही कारण सुरू नापीमा फिल्डमा खटिएका वन प्रतिनिधिले तत्कालीन नापी शाखा काभ्रेको २०३३ सालको फिल्ड बुक उतारको जग्गाधनी महलमा नै वनबाट रोक्का लेखेका थिए । यसबाट त्यतिबेलादेखि नै उक्त जग्गा वन रहँदै आएको स्पष्ट हुने कानुन व्यवसायीहरू बताउँछन् ।

यस्तै, मिति २०८० माघ ११ गते राजपत्रमा प्रकाशित छुट जग्गा दर्तासम्बन्धी सूचनाबमोजिम पनि उक्त जग्गा छुट दर्ताका रूपमा व्यक्तिका नाममा दर्ता हुनै नसक्ने दाबी कानुन व्यवसायीहरूले गरेका छन् ।

उक्त सूचनामा मालपोत नियमावली, २०३६ को नियम ४क. को उपनियम (१) बमोजिम नाप नक्सा भएको तर दर्ता गर्नसम्म छुट भएका जग्गा दर्ता गर्न चाहने सम्बन्धित जग्गावालाले सम्बन्धित मालपोत कार्यालयमा निवेदन दिने र सो सम्बन्धमा यसअघि नै निवेदन परी फछ्र्यौट हुन बाँकी रहेका पुराना निवेदन फछ्र्यौट गर्ने म्याद यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले दुई वर्ष तोकिएको छ ।

कित्ता नं. ३०४ को उक्त जग्गा पनि २५ वर्ष अगाडि नै मालपोत कार्यालयले वन र पर्ती भएको आदेश गरेर निवेदन फछ्र्यौट गरिसकेको जग्गा हो । एक पटक निवेदन परेर फछ्र्यौट भइसकेको सोही जग्गा पुनः छुट दर्ता भनेर व्यक्तिका नाममा दर्ता गरिनु भूमिसम्बन्धी ऐन र वन ऐनको ठाडो उल्लंघन भएको जानकारहरू बताउँछन् ।

यसैगरी, उक्त सरकारी जग्गा व्यक्तिका नाममा दर्ता गर्दा मालपोत कार्यालय र नमोबुद्ध नगरपालिका, वडा नं. ४ कार्यालयका जिम्मेवारहरूले सबै काम तीव्र गतिमा सम्पन्न गरेको पाइएको छ ।

वडा कार्यालयले सिफारिस दिने र मालपोत कार्यालयले ३५ दिने सूचना निकाल्ने कार्य एउटै मितिमा गरेका कागजातहरू फेलापरेका छन् । वडा कार्यालयको सिफारिस पत्रको मिति र मालपोत कार्यालयको ३५ दिने सूचनाको मिति २०८१ साउन २२ गते रहेको छ ।

परापूर्वकालदेखि रूख र बुट्यानले ढाकिँदै आएको उक्त सरकारी जग्गा व्यक्तिका नाममा दूषित दर्ता गर्दा निवेदन, सिफारिश र ३५ दिने सूचनादेखि दर्तासम्मको कार्य बिनाढिलाई शीघ्रताका साथ सम्पन्न गरिनुमा सङ्गठित मिलेमतो, किर्ते र करोडौँको आर्थिक चलखेल कारक रहेको दाबी भूमिसम्बन्धी जानकारहरूले गरेका छन् ।

कानुन व्यवसायीहरूका अनुसार, उक्त जग्गा दर्ता गर्दा सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित नजिरहरूलाई समेत अनदेखा गरिएको छ । नापीमा सार्वजनिक वा सरकारी पर्ती जग्गा, भीर पाखो वा वन जंगल व्यक्ति विशेषको नाममा नापी गराएकै भरमा सार्वजनिक जग्गाको अस्तित्व समाप्त नहुने भन्नेलगायतका नजिरहरू रहेका छन् । भकुण्डे बजार नजिकै रहेकाले उक्त जग्गाको बजार मूल्य २८ करोड रूपियाँभन्दा बढी रहेको छ । सोही सरकारी जग्गा टुक्रा टुक्रा पारी प्रतिआना १० लाख रूपियाँसम्ममा बिक्री गरेर करोडौँको सरकारी सम्पत्ति हिनामिना गरिएको दाबी गरिएको छ ।

उक्त पर्ती जग्गा व्यक्तिका नाममा दर्ता गर्दा संगठित मिलेमतो, करोडौँको चलखेल, किर्ते र भ्रष्टाचार भएको भन्दै स्थानीय बासिन्दाले अख्तियार दुरूपयोग अनुसन्धान आयोगमा उजूरी दिएका छन् । अख्तियारमा दिएको उजुरीको दर्ता नं. सी ०२६६४७ र पुरक उजुरीको दर्ता नं. सी ०७२११६ रहेको छ ।

स्थानीय बासिन्दाका अनुसार, सुरू नापीअघि उक्त जग्गा छजना चिमोरियाको साझा पुर्ख्यौली जग्गा भनिन्थ्यो । तर, नापीमा दर्ता नभएपछि उक्त जग्गा सरकारी रहँदै आएको थियो । सोही सरकारी जग्गा ठण्डिराज र केदार राजले मात्रै दर्ता गरेका हुन् । उनीहरूको उद्देश्य भनेको उक्त सरकारी जग्गा जसरी पनि कब्जा गरेर करोडौँ असुल्नु हो, त्यसमा उनीहरू सफल समेत देखिएका छन् । तर, जग्गा किन्नेहरू भने आफ्नो रकम डुब्ने हो कि भनेर गुनासो गर्न थालेका छन् ।

काभ्रेको वनसहितको उक्त सरकारी पर्ती जग्गाको दूषित दर्ता बदर गरी समयमा नै संरक्षण नगर्ने हो भने अन्य जिल्लाका वन तथा सरकारी पर्ती जग्गा समेत व्यक्तिगत कब्जा हुनबाट नजोगिने जानकारहरू बताउँछन् ।

निक्षेप रकम उपर हकदावी गर्न आउने ३५ दिने सूचना

सर्लाही जिल्ला, बरहथवा नगरपालिका वडा नं. ३ घर भई हाल बारा जिल्ला, जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा. वडा नं. १ बस्ने श्री हरिद्रवार पोखरेलको छोराबुहारी, श्री सानमान थापाको छोरी श्री वलराम पोखरेलको श्रीमती वर्ष ६१ को **सावित्री देवी पोखरेलको** मिति २०८३/०२/१४ गते मृत्यु भएकोले यस बैंकमा रहेको निजको खाता नं. २५३१५२४३४००५०३ मा भएको रकम भुक्तानी पाऊँ भनी निज मृतकको **श्रीमान वलराम पोखरेलले** यस बैंक समक्ष निवेदन गरेको हुँदा निज खातावालाको नामको यस बैंकमा रहेको रकममा कसैको हकदावी भए **बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धि ऐन, २०७३ को दफा** १११ बमोजिम अग्राधिकारवाला हकदारहरुले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ दिन भित्र आफ्नो हकदावीको सबूत प्रमाण सहित यस बैंकको उपरोक्त शाखामा हकदावी गर्न आउनुहोला । उक्त म्याद भित्र हकदावी गर्न नआएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धि ऐन, २०७३ बमोजिम भईजाने हुंदा यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । उल्लेखित म्याद भित्र दावी गर्न नआएमा पछि कुनै उजुर नलाग्ने व्यहोरा समेत यसै सूचनाबाट सम्बन्धित सबैलाई जानकारी गराईन्छ ।

नेपाल NEPAL
नेपाल एसबिआई बैंक लिमिटेड
NEPAL SBI BANK LTD.

सिमरा शाखा, जीतपुरसिमरा उमनपा–२, बारा
फोन नम्बर : ०५३–५२०२०२
ईमेल : simara@nsbl.com.np

ब्रिटिश गोर्खाली सेभिङ एण्ड क्रेडिट को-अपरेटिभ लिमिटेड
BRITISH GURKHALI SAVING CREDIT CO-OPERATIVE LTD
केन्द्रीय कार्यालयः न्यूरोड, धर्मपथ–२२, काठमाडौं ।

कर्जा चुक्ता गर्ने सम्बन्धी १५ दिने अत्यन्त जरूरी सूचना

सूचना प्रकाशित मितिः २०८३/०६/१६

तपसिलमा उल्लेख ऋणीले यस सहकारी संस्थाबाट लिएको ऋण कर्जाको शर्त बमोजिम नियमित बुझाउनु पर्ने किस्ता, सावाँ, व्याज, हर्जाना रकम नतिरी नबुझाई बाँकी राख्नुभएको तथा पटक-पटक मौखिक एवं लिखित तरताकेता गर्दा समेत निजले कर्जा चुक्ता भुक्तान गर्ने तर्फ कुनै पहल नगर्नु भएकोले मिति २०८२/१०/२२ गते आर्थिक राष्ट्रिय दैनिकमा कर्जा चुक्ता गर्ने सम्बन्धी ३५ दिने अत्यन्त जरुरी सूचना प्रकाशित गरिएकोमा सो लाई समेत वेवास्ता गरी बस्नु भएकोले कर्जा चुक्ता गर्ने सम्बन्धी यो १५ दिने अत्यन्त जरुरी सूचना प्रकाशित गरिएको छ । यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र सम्पूण कर्जा चुक्ता भुक्तान गर्नुहुन सूचित गरिन्छ । अन्यथा उल्लेखित मितिभित्रमा तिर्न/बुझाउन पर्ने सावाँ, व्याज तथा हर्जाना रकम भुक्तान नगरेमा यस संस्थामा तपाईंले कर्जा सुरक्षण वापत लेखी लेखाई दिएको चल/अचल सम्पत्ति सहकारी ऐन २०७४ तथा नियमावलीले दिएको अधिकार प्रयोग गरी धितो लिलाम बिक्री वितरण गर्ने, कालोसूचीमा समावेश गर्ने र ऋण असुली न्यायाधिकरणमा मुद्दा दायर गर्ने लगायतका कार्य गरी कर्जा असुल उपर गरी लिनका लागि अन्य आवश्यक कानूनी कारबाहीहरु समेत गरी संस्थाले आफ्नो लेना रकम असुल उपर गरी लिने व्यहोरा समेत ऋणी तथा धनजमानीकर्ता सबैलाई जानकारी गराईन्छ ।

तपसिलः

ऋणीको विवरण	धनजमानतकर्ताको विवरण
ऋणीको नामः ठूली परियार **बाजेको नामः** **बाबुको नामः** काले परियार **पतिको नामः** बलराम परियार **ठेगाना** : ललितपुर जिल्ला चापागाउँ गा.वि.स वडा नं ७ परिवर्तित गोदावरी न.पा. वडा नं. १०	**धनजमानीको नामः** मन श्याम परियार **बाजेको नामः** हरिकृष्ण परियार **बाबुको नामः** बलराम परियार **ठेगानाः** ललितपुर जिल्ला चापागाउँ गा.वि.स वडा नं ७ परिवर्तित गोदावरी न.पा. वडा नं. १० **धनजमानीको नामः** कल्पना परियार **बाजेको नामः** कान्छा परियार **बाबुको नामः** झुप्पड बहादुर परियार **ठेगानाः** काभ्रे-पाँचखाल गा.वि.स. वडा नं. ७ परिवर्तित पाँचखाल न.पा. वडा नं. ८

नेपाल सरकार
सडक विभाग
सडक डिभिजन चरिकोट
बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना
सूचना प्रकाशन मिति २०८३/०६/१६

यस कार्यालयको सूचना नं. १-०८३/८४, मिति २०८३/०५/२४ को गोरखापत्रमा प्रकाशित सूचना अनुसार दाखिला हुन आएका सारभूत रुपमा प्रभावग्राही बोलपत्रहरु मध्ये औसत अंक संग सबैभन्दा नजिक रहेको र सारभूत रुपमा प्रभावग्राही तपसिल बमोजिमको बोलपत्रदाताहरुको बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा २७ को उपदफा २ को प्रयोजनार्थ सम्बन्धित सम्पूर्ण बोलपत्रदाताहरुको जानकारीको लागि जारी गरिएको छ ।

तपसिल

सि. नं	ठेक्का नं.	स्वीकृतिको लागि छनोट भएका बोलपत्रदाताको नाम	कबोल अंक(मु.अ कर र पी.एस. सहित)
१.	RDCHT/33731011 3/083/84-01	M/S Kalika Nirman Sewa,Sindhupalchowk	49,59,805.30
२.	RDCHT/33731011 3/083/84-02	M/S R.C. Nirman Sewa Pvt. Ltd.,Dolakha	78,83,474.94
३.	RDCHT/33731011 3/083/84-03	M/S Creative Construction and Suppliers ,Sindhupalchowk	1,71,60,362.10

डिभिजन प्रमुख

कम्पनीको नाम परिवर्तन गरिएको सूचना
दोस्रो पटक प्रकाशित मिति २०८३/०६/१६

यस कम्पनीको मिति २०८३/०६/०७ मा सम्पन्न वार्षिक/विशेष साधारणसभाको निर्णयानुसार साविकको कम्पनी द मनकामना एजुकेशन फाउन्डेशन झापा प्रा.लि.(प्रा.लि.नं.१२६२७१) को नाममा रहेको सम्पूर्ण चल-अचल सम्पत्ति तथा तिर्नु-व्यहोर्नुपर्ने कर, दायित्व आदि परिवर्तित नामको कम्पनीले सकार्ने व्यहोर्ने गरी कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयको मिति २०८३/०६/१४ को निर्णय अनुसार कम्पनीको नाम परिवर्तन गरी युरो स्कूल दमक झापा प्रा.लि. कायम गरिएको जानकारी गराइन्छ ।

व्यक्ति प्रमाणित सम्बन्धमा

प्रस्तुत विषयमा जिल्ला नवलपरासी (ब.सु.पू.), कावासोती नगरपालिका वडा नं.०३ निवासी भारतीय पेन्सनर जिल्ला नवलपरासी (ब.सु.पूर्व) कावासोती नगरपालिका वडा नं.-३, निवासी भारतीय पेन्सनर (भारतीय सैनिक नं. ५०४०२६८ **P,H/NB/SUB, PPO NO. S/082457/98 TS NO. 159673**) टेक बहादुर पुनको तपशिल बमोजिमको कागजातमा श्रीमती, छोरा र छोरीको नाम, थर र जन्म मिति फरक-फरक भएता पनि व्यक्ति एउटै हो, झुटा भएमा कानुनानुसार भैजाने छ।

सि. नं.	नागरिकतामा प्रमाणपत्रमा उल्लेख भएको नाम, थर र जन्म मिति	पेन्सन पट्टामा उल्लेख भएको नाम, थर र जन्म मिति	फोटो	नाता	कैफियत
१.	**रत्न कुमारी पुन** २०१८/०८/०५ (A.D.१९६१-११-२०)	**RATNA KUMARI** (A.D. 1961-04-15)		श्रीमती	एउटै व्यक्ति
२.	**देब बहादुर पुन** २०३९/०६/१८ (A.D. १९८२-१०-०४)	**DEO BAHADUR PUN** (A.D. 1982-10-13)		छोरा	एउटै व्यक्ति
३.	**देवी कुमारी पुन** २०४१/०६/०२ (A.D. १९८४-०९-१८)	**DEVI KUMARI PUN** (A.D. 1984-10-17)	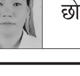	छोरी	एउटै व्यक्ति